

ærede Medlems Ord, at der ikke kan rejses, men vil rejse sig ude i demokratiske Kredse en betydelig Storm mod det foreliggende Forslag.

Jeg har saa nogle Bemærkninger at gøre til den højtærede Indenrigsminister. Ved de Udtalelser, den højtærede Minister henvendte til mig, røbede han netop, forekommer det mig, hvor svag hans Stilling er, naar han skal forsvare dette Forlig. Thi i Stedet for at imødegaa, hvad jeg havde sagt, stillede han noget op, jeg ikke havde sagt, og imødegik det. Nu forelaa ganske vist Fortrykket ikke, da han talte, men han kunde have hørt nøje efter, hvad jeg sagde, og saaledes undgaaet at gøre sig skyldig i Fejltagelser. Den højtærede Indenrigsminister sagde blandt andet, at jeg havde sagt, at dette Forligsforslag vilde tage Valgretten fra Tyendet, og morede sig meget over en saadan Udtalelse, for naar Tyendet ingen Valgret havde, kunde man ikke tage den fra dem. Hvad jeg sagde, findes i Rigsdagstidende Sp. 6163, og det var noget ganske andet. Jeg sagde: „Ude paa Landet vil Bestemmelsen i meget stor Udstrækning have den Virkning, at den Valgret, man giver Tjenestefolkene med den ene Haand, tager man tilbage med den anden“. Det er noget ganske andet. Den højtærede Minister kunde have imødegaaet, hvis det havde været muligt, hvad jeg havde sagt. Men det har ikke været muligt.

Den højtærede Indenrigsminister søgte at lave Agitation mod os med den Paa-stand, at vi vilde ikke lægge Skatteudskrivningen i Vælgernes egen Haand. Den højtærede Minister kan heller ikke her have hørt efter, hvad jeg sagde. Hvis han vil læse mine Udtalelser Spalte 6165, vil han se, at jeg har ikke udtalt mig i mindste Maade imod at lægge Afgørelsen i Vælgernes Haand. Hvad jeg har udtalt, er det, som jeg ogsaa udtalte i Fjor og mange Gange har sagt under Underudvalgets Arbejde, at Referendumstanken, Tanken om den kommunale Afstemning, har jeg i og for sig intet imod, men jeg ønskede, at dette kommunale Referendum maatte faa en fuldt demokratisk Form. Den Form, som jeg ønskede dette Referendum — det kan den højtærede Minister ikke bestride —, vilde være ganske anderledes demokratisk end den Form, der her foreslages. Jeg ønskede, at Sogneraadene selv skulde forelægge alle vigtigere Foranstaltninger for Vælgerne, og at en Brøkdel af Vælgerne — 10 pCt. nævnte jeg — skulde

have Ret til at tage Initiativet til at kræve en saadan Kommuneafstemning. Se, det er Referendumstanken ført demokratisk ud i Livet. Det her foreliggende Forslag er ført langt mindre demokratisk ud i Livet. Men hvad jeg væsentlig har protesteret imod, findes i det, jeg har sagt Spalte 6165. „Det er ogsaa kun til en vis Grad“, siger jeg, „at man aabner denne i alt Fald tilsyneladende demokratiske Ventil. Saa snart man kommer op til en vis Højde, falder ogsaa denne Appel bort, saa er det Indenrigsministeren og Amdtsraadet, der have Afgørelsen, hvor Kommunerne have det.“ Det var det, jeg sagde; det prøvede den højtærede Minister ikke paa at imødegaa; det vilde han heller ikke have været i Stand til.

Saa omtalte den højtærede Indenrigsminister, at jeg havde henvist til Døden, til, at der kunde muligvis dø saa mange kongevalgte Landstingsmænd, at der kunde blive Flertal i det andet Ting, og mod denne Tanke anførte han mine Udtalelser fra i Fjor. Men jeg har jo ikke her henvist til Døden. Nej, hvad jeg udtalte — den højtærede Minister har enten ikke hørt nøje efter eller ikke villet eller ikke kunnet opfatte det —, var en Henvisning til, hvad hans Kollega Trafikministeren havde sagt ved Mødet paa Dannerhøj for to Aar siden, nemlig, at hvis Vælgerne vilde vise Taalmodighed og Udholdenhed, vilde Regeringspartiet nok faa Magten, da de gamle kongevalgte vilde dø, saa der snart kunde komme et andet Landstingsflertal. Det henviste jeg til, og jeg sagde, at det var den Tale, der i saa mange Aar havde lydt fra Regeringen og dens Parti: Blot Taalmodighed og Udholdenhed! Blot staa fast paa Principperne, saa aabner der sig nok en Vej! Det var denne Ministeriets egen Tale, jeg vendte mod det Forligsforslag, her foreligger.

Naar i øvrigt Ministeren anførte mine Udtalelser fra i Fjor om, at naar man havde givet slip paa Princippet om den lige og almindelige Valgrets fulde Gennemførelse, ventede jeg mig ikke længere nogen Kamp, maa jeg sige, at jeg jo har faaet fuldkommen Ret, naar jeg den Gang sagde: Nu er det forbi. Efter at man har foretaget Princibrudet, er det forbi, saa venter jeg mig ikke længere nogen Kamp. Det, der senere er sket, har givet mig fuldkommen Ret. Regeringen og dens Parti gaa i Aar videre paa den Forligsvej, som de ikke afgørende sloge ind paa i Fjor. Men hvis Regeringen virkelig havde optaget Kampen for det uforfalskede